

Offentlig upphandling

Sammanfattning

Utskottet avstyrker samtliga motionsförslag i 52 motionsyrkanden om offentlig upphandling från allmänna motionstiden 2015/16. Förslagen handlar bl.a. om kollektivavtalsenliga villkor, sociala kriterier, djurskydd och kompetens.

I betänkandet finns en reservation och nio särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Cirka 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Sociala kriterier och sociala företag	6
Stöd och kompetens, små och medelstora företag	8
Kollektivavtalsenliga villkor	10
Djurskydd och livsmedelsproduktion	11
Utmaningsrätt	13
Miljökrav	14
Innovationer och funktionsupphandling	15
Reservationer	17
Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (SD)	17
Särskilda yttranden	18
1. Sociala kriterier och sociala företag, punkt 1 (M)	18
2. Stöd och kompetens, små och medelstora företag, punkt 2 (M)	18
3. Kollektivavtalsenliga villkor, punkt 3 (M, C, L, KD).....	18
4. Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (M)	19
5. Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (C).....	19
6. Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (KD).....	20
7. Miljökrav, punkt 6 (KD).....	20
8. Innovationer och funktionsupphandling, punkt 7 (M)	20
9. Innovationer och funktionsupphandling, punkt 7 (KD)	21
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	22
Motioner från allmänna motionstiden 2015/16	22

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Sociala kriterier och sociala företag

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:856 av Teresa Carvalho m.fl. (S),

2015/16:1019 av Annelie Karlsson och Thomas Strand (båda S)
yrkande 4,

2015/16:1752 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 1 och

2015/16:2446 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 5.

2. Stöd och kompetens, små och medelstora företag

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:195 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1
och 2,

2015/16:218 av Sten Bergheden (M) yrkande 4,

2015/16:230 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2015/16:911 av Betty Malmberg (M) yrkande 3,

2015/16:1189 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 12,

2015/16:1334 av Margareta Cederfelt och Amir Adan (båda M),

2015/16:1754 av Jessica Polfjärd (M),

2015/16:2297 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 2,

2015/16:2446 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 1, 3, 4 och 6,

2015/16:2859 av Aron Modig (KD) och

2015/16:3024 av Helena Lindahl och Anders Ahlgren (båda C).

3. Kollektivavtalsenliga villkor

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:195 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkande 3,

2015/16:1752 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 2,

2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (FP) yrkande 4 och

2015/16:2973 av Penilla Gunther (KD).

4. Djurskydd och livsmedelsproduktion

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:217 av Edward Riedl (M),

2015/16:230 av Sten Bergheden (M) yrkande 3,

2015/16:1300 av Richard Jomshof (SD) yrkande 5,

2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 10,

2015/16:1976 av Per-Ingvar Johnsson och Eskil Erlandsson (båda C),

2015/16:2075 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9,

2015/16:2429 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 15,

2015/16:2465 av Kristina Yngwe (C),

2015/16:2603 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 11,

2015/16:2608 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 3,
2015/16:2676 av Cecilia Widegren (M) och
2015/16:3018 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 25.

Reservation (SD)

5. Utmaningsrätt

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:178 av Finn Bengtsson och Sofia Fölster (båda M) och
2015/16:2225 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M).

6. Miljökrav

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:921 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1 och 2 samt
2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13.

7. Innovationer och funktionsupphandling

Riksdagen avslår motionerna

2015/16:196 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M),
2015/16:344 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1–3,
2015/16:910 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M)
yrkande 2,
2015/16:1749 av Ulrika Heindorff och Ann-Charlotte Hammar Johnsson
(båda M),
2015/16:2442 av Kristina Yngwe (C),
2015/16:2446 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2,
2015/16:2452 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 och
2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 35.

Stockholm den 9 juni 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Monica Green (S), Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M), Ingela Nylund Watz (S), Emil Källström (C), Jan Ericson (M), Hans Unander (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Ulla Andersson (V), Jakob Forssmed (KD), Marie Granlund (S), Fredrik Schulte (M), Börje Vestlund (S), Rasmus Ling (MP) och Sven-Olof Sällström (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlas 52 motionsyrkanden om offentlig upphandling från allmänna motionstiden 2015/16. Förslagen handlar bl.a. om kollektivavtalsenliga villkor, sociala kriterier, djurskydd och kompetens. En sammanställning över behandlade förslag finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Sociala kriterier och sociala företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om sociala kriterier och sociala företag. Utskottet anser att det är lämpligt att invänta de kommande förslagen från regeringen.

Jämför särskilt yttrande 1 (M).

Motionerna

I motion 2015/16:856 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkar motionärerna att det bör ställas sociala krav vid upphandlingar i samband med byggandet av Ostlänken.

I motion 2015/16:1019 av Annelie Karlsson och Thomas Strand (båda S) yrkande 4 anser motionärerna att regeringen bör överväga att se över hur lagen om offentlig upphandling kan utformas på ett bättre sätt för att svara mot sociala företags särskilda behov.

I kommittémotion 2015/16:1752 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 1 anför motionärerna att det inte bör införas några ytterligare sociala krav vid offentlig upphandling, utöver de som kan ställas redan i dag. Ett liknande yrkande finns i kommittémotion 2015/16:2446 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 5.

Tidigare behandling

Förslag om sociala kriterier och sociala företag har behandlats flera gånger tidigare av utskottet, senast i betänkande 2014/15:FiU27. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandena med motiveringen att det redan enligt gällande lagstiftning är möjligt att ställa krav på social hänsyn. I de nya EU-direktiven på upphandlingsområdet¹ har frågan om sociala hänsyn lyfts fram. Den av regeringen tillsatta s.k. Upphandlingsutredningen² har också lämnat förslag på hur man bättre ska kunna ta sociala hänsyn vid offentliga upphandlingar. Utskottet ansåg att det fanns skäl att invänta de kommande förslagen från

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner.

² SOU 2013:12 Goda affärer – en strategi för hållbar offentlig upphandling.

regeringen med anledning av de nya direktiven och Upphandlingsutredningens slutbetänkande.

I mars 2014 gavs en särskild utredare i uppdrag att undersöka möjligheterna att underlätta för det civila samhällets organisationer att bedriva sin verksamhet.³ Utredningen lämnade ett betänkande i februari 2016 och förslaget är nu på remiss.⁴ Betänkandet innehåller bl.a. förslag om att förbättra civilsamhällets möjligheter att delta i offentliga upphandlingar.

Kompletterande uppgifter

De nya EU-direktiven ersätter helt 2004 års direktiv men följer i stort sett samma struktur som de tidigare direktiven. Medlemsstaterna skulle senast den 18 april 2016 ha införlivat direktiven med de nationella lagstiftningarna. Vissa undantag finns. Inom regeringen pågår fortfarande ett arbete med att ta fram förslag som syftar till att införliva direktiven i svensk lag. Förhoppningen är att den nya lagstiftningen ska kunna träda i kraft den 1 januari 2017.

När det gäller möjligheten att ta social hänsyn finns redan i dag en bestämmelse i 1 kap. 9 a § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU, och i 1 kap. 24 a § lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, förkortad LUF. Bestämmelsen har karaktären av en målsättning. Den anger att upphandlande myndigheter och enheter bör beakta miljöhänsyn och sociala hänsyn vid upphandling om upphandlingens art motiverar detta. Bestämmelsen fanns inte med i direktiven från 2004 utan infördes i de svenska upphandlingslagarna genom lagstiftning 2010.⁵ Enligt regeringens förslag bör de nya lagarna innehålla en bestämmelse som motsvarar målsättningsstadgandet i LOU och LUF.⁶

Enligt uppgifter från Regeringskansliet kommer reglerna i den nya lagstiftningen att öka möjligheterna att ta social hänsyn; bl.a. ökar tillämpningsområdet för bestämmelserna om reserverade kontrakt. Den nyligen inrättade Upphandlingsmyndigheten ska enligt sin instruktion verka för ökad social hänsyn samt utveckla och förvalta kriterier för sociala hänsyn inom upphandling.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att redan den nuvarande lagstiftningen gör det möjligt att ta sociala hänsyn vid offentliga upphandlingar. Den nya lagstiftningen som väntas träda i kraft den 1 januari 2017 kommer enligt regeringen att ytterligare öka möjligheterna att ta social hänsyn.

³ Dir. 2014:40 Ett stärkt och självständigt civilsamhälle.

⁴ SOU 2016:13 Palett för ett starkt civilsamhälle.

⁵ Prop. 2009/10:180 del 1 s. 267 f.

⁶ Ds 2014:25 Nya regler om upphandling s. 381.

Den nyligen inrättade Upphandlingsmyndigheten ska enligt sin instruktion verka för ökad social hänsyn.

Med hänvisning till dessa förhållanden anser utskottet att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen med anledning av de nya direktiven.

Utskottet avstyrker därmed motionerna.

Stöd och kompetens, små och medelstora företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om stöd och kompetens och om små och medelstora företag. Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen.

Jämför särskilt yttrande 2 (M).

Motionerna

I motion 2015/16:230 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2 yrkar motionären att möjligheten att uppmana till uppdelning av offentliga upphandlingar bör ses över så att fler mindre företag kan delta och informationen till företagen om hur offentliga upphandlingar fungerar blir tydligare.

Frågor om stöd, kompetens och små och medelstora företag tas också upp i motion 2015/16:195 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1 och 2, motion 2015/16:218 av Sten Bergheden (M) yrkande 4, kommittémotion 2015/16:1189 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 12, motion 2015/16:1334 av Margareta Cederfelt och Amir Adan (båda M), motion 2015/16:1754 av Jessica Polfjärd (M), motion 2015/16:2297 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 2, kommittémotion 2015/16:2446 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1, 3, 4 och 6, motion 2015/16:2859 av Aron Modig (KD) och motion 2015/16:3024 av Helena Lindahl och Anders Ahlgren (båda C).

I motion 2015/16:911 av Betty Malmberg (M) yrkande 3 anför motionären att Sverige bör verka för att EU gör en jämförande granskning av genomförandet och efterlevnaden av EU-direktiv som rör offentlig upphandling.

Tidigare behandling

Förslag om stöd, kompetens och små och medelstora företag har behandlats flera gånger tidigare av utskottet, senast i betänkande 2014/15:FiU27. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandena och påminde om att det är varje upphandlande myndighet och enhet som ska säkerställa att nödvändig

kompetens finns hos den egna personalen som arbetar med upphandling. Utskottet poängterade dock vikten av att det finns ett väl fungerande nationellt stöd för offentlig upphandling och såg positivt på det pågående arbetet med att bygga ut upphandlingsstödet. Enligt utskottet fanns det skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen och låta den nya myndigheten för upphandlingsstöd komma igång med sitt arbete när det gäller stöd och kompetens.

Kompletterande uppgifter

Enligt uppgift från Regeringskansliet föreslås de nya upphandlingsreglerna innehålla regler om en skyldighet för upphandlande myndigheter och enheter att överväga att dela upp kontrakt i delar. Om kontrakten inte delas upp måste detta motiveras. Vidare föreslås att de nya reglerna ska innehålla bestämmelser som begränsar upphandlande myndigheters och enheters möjligheter att ställa för höga omsättningskrav. Det införs ett särskilt standardformulär på EU-nivå som leverantörer kan använda för att styrka att de uppfyller kraven i upphandlingen. Därmed underlättas kraven på dokumentation, vilket kan gagna inte minst små och medelstora leverantörer. Upphandlingsmyndigheten ska enligt sin instruktion underlätta för små och medelstora företag att delta i upphandlingar.

När det gäller frågan om en jämförande granskning av genomförandet och efterlevnaden av EU-direktiv som rör offentlig upphandling kan nämnas att Europeiska kommissionen varje år presenterar en resultattavla för den inre marknaden (single market scoreboard) för att följa upp genomförandet av alla EU-direktiv som kan påverka den inre marknaden (bl.a. offentlig upphandling). Kommissionen följer upp genomförandet av alla direktiv. Årets scoreboard väntas i maj/juni.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att de nya upphandlingsreglerna föreslås innehålla flera bestämmelser för att underlätta för små och medelstora företag att delta i upphandlingar. Upphandlingsmyndigheten ska enligt instruktionen för myndigheten ge stöd som bl.a. inriktas på att underlätta för små och medelstora företag samt idéburna organisationer att delta i upphandling.⁷

Europeiska kommissionen följer varje år upp genomförandet av alla EU-direktiv.

Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen med anledning av de nya direktiven.

Utskottet avstyrker därmed motionerna.

⁷ Förordning (2015:527) med instruktion för Upphandlingsmyndigheten.

Kollektivavtalsenliga villkor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kollektivavtalsenliga villkor. Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen.

Jämför särskilt yttrande 3 (M, C, L, KD).

Motionerna

I motion 2015/16:195 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkande 3 anför motionären att entreprenörer som lägger ett lägre anbud än vad som är rimligt bör vara tvungna att lämna svar på hur de kan leverera till sitt pris med bibehållen kvalitet.

I kommittémotion 2015/16:1752 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 2 anser motionärerna att uttryckliga krav på kollektivavtalsliknande villkor inte bör införas i upphandlingslagstiftningen. Sådana krav leder enligt motionärerna till mer regelkrångel och ökade kostnader och riskerar att minska antalet intressenter vid anbud. Motionärerna hänvisar till utredningen SOU 2015:78 där den modell för krav på kollektivavtalsliknande villkor som föreslås enligt motionärerna innebär att man ställer högre krav på svenska anbudsgivare än på utstationerade företag, vilket medför konkurrensnackdelar för inhemska företag och riskerar att stå i strid med EU-rätten.

I kommittémotion 2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (L) yrkande 4 yrkar motionärerna att krav på kollektivavtal inte bör införas vid offentliga upphandlingar. Som motivering skriver motionärerna att små och medelstora företag redan i dag har svårt att konkurrera i upphandlingar. Regeringen vill nu försvåra ytterligare för dem. Det framgår enligt motionärerna av en utredning som pågår om hur kollektivavtal ska kunna sättas upp som villkor vid upphandlingar. En stor majoritet av Sveriges småföretag saknar kollektivavtal. Om regeringens förslag går igenom är det motionärernas uppfattning att många småföretagare automatiskt utesluts från att delta i offentliga upphandlingar.

I motion 2015/16:2973 av Penilla Gunther (KD) yrkar motionären att det bör utredas om det är möjligt att alltid kunna ställa krav på att företagen ska erbjuda motsvarande kollektivavtalsenliga löner i offentliga upphandlingar. Som exempel pekar motionären på taxibranschen där många förare saknar fackliga avtal.

Tidigare behandling

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat motioner om kollektivavtalsenliga villkor, senast i betänkande 2014/15:FiU27. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med motiveringen att de nya EU-direktiven innehåller

förtydligande skrivningar när det gäller möjligheterna att ställa krav på villkor i enlighet med kollektivavtal. Det fanns därför skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen.

Kompletterande uppgifter

Enligt uppgift från Regeringskansliet pågår det för närvarande ett arbete med att ta fram en lagrådsremiss grundad på en utredning om upphandling och villkor enligt kollektivavtal.⁸ Avsikten är att förslagen ska ingå i propositionen Nytt regelverk om upphandling, som behandlar genomförandet av 2014 års upphandlingsdirektiv. Upphandlingsmyndigheten genomför också under 2016 ett pilotprojekt för att utarbeta villkor i nivå med kollektivavtal för taxi och färdtjänst.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det finns skäl att invänta de förslag från regeringen som aviserats på kollektivavtalsområdet och avstyrker därmed motionerna.

Djurskydd och livsmedelsproduktion

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om djurskydd och livsmedelsproduktion. Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen.

Jämför reservation (SD) och särskilda yttrandena 4 (M), 5 (C) och 6 (KD).

Motionerna

I motion 2015/16:217 av Edward Riedl (M) yrkar motionären att all offentligt driven verksamhet bör göra upphandlingar med aktörer som uppfyller minimikraven för svensk livsmedelsproduktion.

Frågor om livsmedelsproduktion och livsmedelskvalitet tas också upp i motion 2015/16:230 av Sten Bergheden (M) yrkande 3, motion 2015/16:1300 av Richard Jomshof (SD) yrkande 5, kommittémotion 2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 10, motion 2015/16:1976 av Per-Ingvar Johansson och Eskil Erlandsson (båda C), kommittémotion 2015/16:2075 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9, kommittémotion 2015/16:2429 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 15, motion 2015/16:2465 av Kristina Yngwe (C), kommittémotion 2015/16:2603 av Ulf Berg m.fl. (M)

⁸ SOU 2015:78 Upphandling och villkor enligt kollektivavtal.

yrkande 11, motion 2015/16:2676 av Cecilia Widegren (M) och kommittémotion 2015/16:3018 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 25.

I kommittémotion 2015/16:2608 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 3 anför motionärerna att Livsmedelsverket bör få i uppdrag att driva ett tidsbegränsat pilotprojekt i samråd med Jordbruksverket, Naturvårdsverket och lämpliga jägarorganisationer för att öka tillgången och efterfrågan på viltkött vid bl.a. offentliga upphandlingar.

Tidigare behandling

Förslag om djurskydd har behandlats flera gånger tidigare av utskottet, senast i betänkande 2014/15:FiU27. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandena med motiveringen att det fanns skäl att invänta förslagen från regeringen. Utskottet konstaterade samtidigt att det redan enligt den gällande lagstiftningen är möjligt att ställa krav på djurskydd vid upphandling av livsmedel. Sådana krav måste dock vara förenliga med de grundläggande principerna inom EU-rätten. Principerna handlar om icke-diskriminering, likabehandling, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Kraven på djurskydd måste också vara tydliga, förutsägbara och möjliga att kontrollera och följa upp.

Kompletterande uppgifter

Enligt uppgift från Regeringskansliet pågår för närvarande ett arbete med att ta fram en proposition med en livsmedelsstrategi som även ska behandla djurskydd.

I kommittémotion 2015/16:2608 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 3 föreslås en fyraårig strategi för att öka efterfrågan på viltkött i offentliga upphandlingar. Anslaget för 2016 avseende detta yrkande har behandlats i betänkande 2015/16:MJU2.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det redan enligt den nuvarande lagstiftningen är möjligt att ställa krav på djurskydd och livsmedelsproduktion. Sådana krav måste dock vara förenliga med de grundläggande principerna inom EU-rätten. Kraven måste vara tydliga, förutsägbara och möjliga att kontrollera och följa upp. Allt går att förbättra och utskottet ser fram emot de kommande förslagen på området från regeringen.

Utskottet avstyrker därmed motionerna.

Utmaningsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om krav på utmaningsrätt. Utskottet anser att en sådan lagreglerad rätt skulle innebära ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen.

Motionerna

I motion 2015/16:178 av Finn Bengtsson och Sofia Fölster (båda M) anser motionärerna att det borde bli möjligt med utmaningsrätt i alla kommuner, vilket kräver att det blir en skyldighet för kommuner och landsting/regioner att införa detta.

Ett liknande yrkande finns i motion 2015/16:2225 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M).

Tidigare behandling

Utskottet har behandlat liknande motionsyrkanden vid flera tillfällen, senast i betänkande 2014/15:FiU27. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandena med motiveringen att en sådan lagreglerad rätt skulle innebära ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen.

Kompletterande uppgifter

Utmaningsrätt har införts i drygt 30 kommuner. Om en kommun eller ett landsting har infört utmaningsrätt har den som vill driva en verksamhet åt kommunen på entreprenad rätt att utmana den kommunala verksamheten och rikta ett önskemål till kommunen om att en del av kommunens verksamhet ska drivas av den privata entreprenören. Kommunen eller landstinget prövar då först om det är tillåtet att upphandla verksamheten. Myndighetsutövning får inte upphandlas om det inte finns särskilt stöd för detta i speciallagstiftning. Strategiska ledningsfunktioner och vad som enligt lag eller förordning måste utföras av kommunen eller landstinget kan inte heller utmanas. Om det fattas beslut om att verksamhet ska utmanas måste detta göras enligt gällande regler. Den som har utmanat verksamheten har inga garantier för att få uppdraget utan kommer att konkurrera med andra leverantörer på lika villkor. Den enskilda kommunen eller landstinget utformar uppdraget, kraven och utvärderingskriterierna i förfrågningsunderlaget. Även om verksamheten upphandlas och drivs av ett privat företag är kommunen huvudman för verksamheten och har enligt kommunallagen ett ansvar för att kontrollera och följa upp verksamheten. Dessutom har kommunen eller landstinget ett ansvar att informera allmänheten så att den kan få insyn i hur verksamheten drivs i det privata företaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet påminner, liksom tidigare, om den kommunala självstyrelsen som i denna fråga innebär att kommunerna har möjlighet att själva besluta om de vill införa utmaningsrätt i sin verksamhet eller inte. Eftersom det skulle innebära ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen anser utskottet att man inte bör införa en obligatorisk utmaningsrätt.

Utskottet avstyrker därmed de aktuella motionerna.

Miljökrav

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om miljökrav. Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen. Jämför särskilt yttrande 7 (KD).

Motionerna

I motion 2015/16:921 av Rickard Nordin (C) yrkandena 1 och 2 anför motionären att det bör ställas krav på spårbarhet i offentliga upphandlingar när det gäller drivmedel och oljeleveranser.

I kommittémotion 2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 13 anser motionärerna att det vid offentliga upphandlingar bör tas hänsyn till faktorer som miljö- och klimatpåverkan. Genom en offentlig upphandling som präglas av hållbarhetsvärden och bygger på en grundlig livscykelanalys gynnas såväl klimatet som produktkvaliteten.

Tidigare behandling

Yrkanden om miljökrav har behandlats flera gånger tidigare av utskottet, senast i betänkande 2014/15:FiU27. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena med motiveringen att det fanns skäl att invänta förslagen från regeringen med anledning av de nya EU-direktiven och Upphandlingsutredningens slutbetänkande. Samtidigt konstaterade utskottet att det redan enligt den gällande lagstiftningen finns möjlighet att ställa krav på miljö. Kraven måste dock vara tydliga, förutsägbara och möjliga att kontrollera och följa upp. Frågor om miljö har hög prioritet både nationellt och på EU-nivå.

Kompletterande uppgifter

Enligt uppgift från Regeringskansliet kommer de nya lagförslagen på upphandlingsområdet att innehålla regler som befrämjar miljön. Som exempel kan nämnas regler om livscykelkostnader och regler som gör det lättare att ställa tekniska krav på prestanda och funktion.

Upphandlingsmyndigheten ska enligt sin instruktion bl.a. verka för ökad miljöhänsyn samt utveckla och förvalta kriterier för miljöhänsyn. Det inkluderar energikrav och sociala hänsyn inom upphandling samt att utveckla och förvalta en kriteriedatabas för miljöanpassad upphandling.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att de nya lagförslagen på upphandlingsområdet kommer att innehålla regler som befrämjar miljön, exempelvis regler om livscykelkostnader och regler som gör det lättare att ställa tekniska krav på prestanda och funktion. Dessutom ska Upphandlingsmyndigheten verka för ökad miljöhänsyn samt utveckla och förvalta kriterier för miljöhänsyn.

Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen och avstyrker därmed de aktuella motionerna.

Innovationer och funktionsupphandling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om innovationer och funktionsupphandling. Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen.

Jämför särskilda yttrandena 8 (M) och 9 (KD).

Motionerna

I motion 2015/16:196 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkar motionären att kommuner, landsting, regioner och myndigheter bör upplysas om funktionsupphandling, dess möjligheter, kvaliteter och effekter. Motionären framhåller att funktionsupphandling är en bra metod för att driva på bra lösningar för innovationsklimatet i samhället. Om den upphandlande myndigheten väljer att inte beskriva de produkter och tjänster som ska upphandlas i detalj så ges utrymme för leverantörernas kreativitet och innovationsförmåga att komma med nya lösningar. På så vis kommer skattemedel att användas på bästa sätt. Marknaden kommer att vidgas då nya förfråganställningar används, och företagen kommer att få nya möjligheter att leverera och utveckla sina verksamheter till förmån för jobb och tillväxt.

Liknande yrkanden finns i motion 2015/16:344 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1–3, motion 2015/16:910 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkande 2, motion 2015/16:1749 av Ulrika Heindorff och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M), motion 2015/16:2442 av Kristina Yngwe (C), kommittémotion 2015/16:2446 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2, kommittémotion 2015/16:2452 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5 och kommittémotion 2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 35.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat förslag om innovationer och funktionsupphandling, senast i betänkande 2014/15:FiU27. Utskottet avstyrkte då motionsyrkandena med motiveringen att det fanns skäl att invänta de kommande förslagen från regeringen med anledning av de nya direktiven.

Kompletterande uppgifter

Enligt uppgift från Regeringskansliet kommer de nya upphandlingsreglerna att föreslås innehålla ett särskilt förfarande, innovationspartnerskap. Partnerskapet är avsett att underlätta möjligheterna att anskaffa en innovativ vara eller tjänst som ännu inte finns på marknaden. Att upphandlande myndigheter enligt den nya lagstiftningen om offentlig upphandling ges ökade möjligheter att förhandla om anbuderna kan också ge ökade möjligheter att beakta innovativa aspekter vid upphandlingar.

Vidare har Upphandlingsmyndigheten fått i uppdrag av regeringen att främja innovation i upphandlingar genom tidig dialog under åren 2015–2019. Därutöver har myndigheten i uppdrag att generellt öka kompetensen om innovationsupphandling.

Som ovan angetts i avsnittet om miljökrav kommer de nya lagförslagen på upphandlingsområdet att innehålla regler som gör det lättare att ställa prestanda- och funktionskrav.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det finns skäl att invänta de kommande förslagen på området från regeringen och avstyrker därmed motionerna.

Reservationer

Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (SD)

av Dennis Dioukarev (SD) och Sven-Olof Sällström (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen om att det bör ställas krav på miljöhänsyn och minst svenska djurskyddsregler i alla upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2015/16:1300 av Richard Jomshof (SD) yrkande 5 och
2015/16:2075 av Runar Filper m.fl. (SD) yrkandena 8 och 9 samt
avslår motionerna

2015/16:217 av Edward Riedl (M),

2015/16:230 av Sten Bergheden (M) yrkande 3,

2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 10,

2015/16:1976 av Per-Ingvar Johnsson och Eskil Erlandsson (båda C),

2015/16:2429 av Kristina Yngwe m.fl. (C) yrkande 15,

2015/16:2465 av Kristina Yngwe (C),

2015/16:2603 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 11,

2015/16:2608 av Ulf Berg m.fl. (M) yrkande 3,

2015/16:2676 av Cecilia Widegren (M) och

2015/16:3018 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 25.

Ställningstagande

Många svenskar äter i dag utan att veta om det kött från djur som har halal- eller koscherslaktats. Slaktmetoderna innebär ett utdraget dödsförlopp med onödigt lidande, smärta och ångest. Eftersom det verkar finnas en marknad för dessa produkter och därmed ekonomiska incitament, börjar allt fler köttproducenter att övergå till dessa slaktmetoder. Vi anser att Sverige ska kräva att all mat som upphandlas via offentlig upphandling garanteras komma från djur som har slaktats och avblodats efter bedövning i enlighet med svenska djurskyddsregler. Sverigedemokraterna anser vidare att samtliga livsmedel som upphandlas genom offentlig upphandling ska vara producerade på sådant sätt att de uppfyller svensk miljö- och djurskyddslagstiftning. Medvetenheten och viljan att köpa svenska och närproducerade livsmedel ökar stadigt, och vi anser att det bör göras en satsning för att få en större andel närproducerade och/eller ekologiska livsmedel i de offentliga upphandlingarna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Sociala kriterier och sociala företag, punkt 1 (M)

Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M) och Fredrik Schulte (M) anför:

Upphandling är ett viktigt instrument för att effektivisera offentlig verksamhet och låta företag växa på rättvisa villkor. Men för att fungera måste systemet balansera mellan behovet av tydliga regler och behovet av att reglerna ska vara okomplicerade. Krångliga regler kring upphandling anges som ett av de främsta skälen till att små företag avstår från att delta. De ytterligare sociala krav som regeringen säger sig vilja ställa riskerar att allvarligt begränsa den fria konkurrensen och försvåra för framför allt små företag.

Frågorna är viktiga för Moderaterna, men vi har valt att inte reservera oss utan avvakta regeringens lagförslag på upphandlingsområdet som vi förutsätter hanterat dessa frågor.

2. Stöd och kompetens, små och medelstora företag, punkt 2 (M)

Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M) och Fredrik Schulte (M) anför:

Moderaterna vill att fler mindre företag ska kunna vara med i upphandlingar, och det ställer krav på enkla och transparenta regler. Vi vill att det särskilt anges i regleringsbrev till Upphandlingsmyndigheten att denna får i uppgift att, med utgångspunkt i norska erfarenheter på området, skapa en svensk modell för att skapa mogna upphandlingsorganisationer, såväl i den egna som hos övriga myndigheter. På så vis genomförs modellen och verktyg i den organisation som ska ha till uppgift att utarbeta ett utbildningsmaterial för upphandling. Arbetet med miljöhänsyn och sociala hänsyn vid offentlig upphandling är komplex. För att åstadkomma långsiktigt hållbara krav är det viktigt att titta på utformningen av styrinstrument. De som efterfrågar krav vid upphandling måste också kontrollera att de efterföljs.

Frågorna är viktiga för Moderaterna, men vi har valt att inte reservera oss utan avvakta regeringens lagförslag på upphandlingsområdet som vi förutsätter hanterat dessa frågor.

3. Kollektivavtalsenliga villkor, punkt 3 (M, C, L, KD)

Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M), Emil Källström (C), Jan Ericson (M), Mats Persson (L), Jakob Forssmed (KD) och Fredrik Schulte (M) anför:

Krav som ställs vid offentlig upphandling kan ha betydelse för exempelvis skäliga arbetsvillkor, men felaktigt utformade kan de få stor påverkan på näringslivet. Redan i dag kan man konstatera att många små företag anser att det är alltför komplicerat att delta i offentlig upphandling och därför avstår. För varje tillkommande krav i upphandlingsvillkor som ställs vid offentlig upphandling kan man anta att svårigheten ökar för små företag. Små företag saknar i högre utsträckning kollektivavtal än större företag, vilket medför att just kravet på kollektivavtal kan försvåra för små företag att delta i offentliga upphandlingar. Det är viktigt att kraven i kommande upphandlingslagar inte exkluderar mindre företag. Eftersom ett kommande lagförslag väntas från regeringen avstår vi från att i nuläget reservera oss mot utskottets ställningstagande i avvaktan på lagförslaget.

4. Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (M)

Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M) och Fredrik Schulte (M) anför:

Vi tycker att pris inte ensamt ska styra val av mat utan att även miljöpåverkan, djurskydd och antibiotikaanvändning bör vara viktiga faktorer att ta hänsyn till vid livsmedelsupphandling. Den antibiotikaresistens som sprider sig världen över är ett stort problem som måste tas på största allvar. Genom att ta hänsyn till alla dessa faktorer har svensk mat goda möjligheter att vinna upphandlingar. Vi vill också öka tillgång och efterfrågan på viltkött i offentliga upphandlingar och vill därför att Livsmedelsverket inför ett tidsbegränsat pilotprojekt, fyra år, i samråd med Jordbruksverket, Naturvårdsverket och lämpliga jägarorganisationer.

Frågorna är viktiga för Moderaterna, men vi har valt att inte reservera oss utan avvakta regeringens lagförslag på upphandlingsområdet som vi förutsätter hanterar dessa frågor.

5. Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (C)

Emil Källström (C) anför:

Centerpartiet vill att Sverige ska vara ett land där vi producerar och erbjuder näringsriktig och hållbar mat av god kvalitet. Att äta god och näringsriktig mat är viktigt för både vårt välbefinnande och vår hälsa. Trots det är det ofta priset som styr vid upphandlingar av mat till den offentliga sektorn. Man ska kunna lita på att den mat som såväl far- och morföräldrar som barnen får ska vara sund, säker och hållbar. Därför är det enligt min mening viktigt att upphandlingarna görs med fokus på bra djurskydd, minskad antibiotikaanvändning och god miljöhänsyn. Kraven vid offentlig upphandling bör skyndsamt ändras inom ramen för den översyn av upphandlingslagstiftningen som pågår för att främja miljöhänsyn och djurskyddsregler som motsvarar svensk nivå.

Detta är viktiga frågor för Centerpartiet, men jag har valt att inte reservera mig utan avvakta regeringens kommande lagförslag på upphandlingsområdet.

6. Djurskydd och livsmedelsproduktion, punkt 4 (KD)

Jakob Forssmed (KD) anför:

Den offentliga sektorn har stor möjlighet att påverka villkoren för företagande på landsbygden via upphandlingen av livsmedel. I Sverige har vi höga djurskyddsnormer och regler som garanterar livsmedlens kvalitet. Kristdemokraterna är stolta över detta. I konkurrensen på EU:s inre marknad med länder som i flera fall endast uppfyller de absoluta minimikraven för god djurhållning är det viktigt att den offentliga sektorn tar sitt ansvar och inte bara låter normen om lägsta pris råda. Med en offentlig upphandling som drivs av värden om god livsmedelskvalitet, god djurhållning och liten miljöpåverkan får våra skolelever, äldre och vårdtagare en bra kost, och svenska livsmedelsföretag bättre möjligheter till lönsamhet.

Detta är centrala frågor för Kristdemokraterna, men jag avstår trots det från att reservera mig mot utskottets ställningstagande i avvaktan på kommande lagförslag från regeringen.

7. Miljökrav, punkt 6 (KD)

Jakob Forssmed (KD) anför:

Den offentliga sektorn har en stor möjlighet att påverka utsläppen av koldioxid och miljögifter via upphandlingen av såväl tjänster som varor, inte minst av livsmedel. Genom en offentlig upphandling som drivs av värden om hållbarhet och som bygger på en grundlig livscykelanalys gynnas såväl klimatet som produktkvaliteten. Hänsyn bör tas till faktorer som miljö- och klimatpåverkan.

Detta är centrala frågor för Kristdemokraterna, men jag avstår trots det från att reservera mig mot utskottets ställningstagande i avvaktan på kommande lagförslag från regeringen.

8. Innovationer och funktionsupphandling, punkt 7 (M)

Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M), Jan Ericson (M) och Fredrik Schulte (M) anför:

Moderaterna vill att det införs en tidig dialog i innovations- och funktionsupphandling. Som exempel kan användas det utvecklingsprogram för innovativ offentlig upphandling som sedan 2010 drivs i Norge. Syftet med programmet är att använda tidig dialog i upphandlingsförfaranden mellan köpare och säljare för att stimulera till nya och annorlunda lösningar.

Frågorna är viktiga för Moderaterna, men vi har valt att inte reservera oss utan avvakta regeringens lagförslag på upphandlingsområdet som vi förutsätter hanterar dessa frågor.

9. Innovationer och funktionsupphandling, punkt 7 (KD)

Jakob Forssmed (KD) anför:

För att innovation ska komma till stånd måste det finnas en efterfrågan på en produkt eller tjänst. Innovationsvänlig upphandling är ett instrument som enligt Kristdemokraterna kan användas i betydligt större utsträckning av myndigheter, kommuner och landsting/regioner. Det bidrar till teknikutveckling, nya affärsmöjligheter för företagen och en efterfrågan på produkter och tjänster som inte funnits tidigare. Det medför ökad tillväxt och arbetstillfällen i Sverige. Industrirådet har föreslagit att en sammanhållen strategi och handlingsplan för hur upphandling kan främja innovation tas fram i samarbete med nyckelaktörer. I strategin och handlingsplanen ska det finnas tydliga och målsatta uppdrag till myndigheter att arbeta med upphandling som verktyg för att främja innovation och krav på att resultaten av detta arbete följs upp. Inte minst har detta uppmärksammats som ett behov för företag inom livsvetenskap (eng. life science) eftersom läkemedel och medicintekniska produkter i första hand upphandlas av den offentliga vården.

Detta är centrala frågor för Kristdemokraterna, men jag avstår trots det från att reservera mig mot utskottets ställningstagande i avvaktan på kommande lagförslag från regeringen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:178 av Finn Bengtsson och Sofia Fölster (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en utmaningsrätt i Sveriges kommuner och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:195 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppnå bästa kvalitet, nytta, stöd och hjälp för dem som verksamheter inom ramen för lagen om offentlig upphandling och lagen om valfrihet är avsedda för och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka offentlig upphandling så att de krav som ställs fyller rätt funktion i det sammanhang där produkten eller tjänsten ska utföras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på att entreprenörer som lägger ett lägre anbud än vad som är rimligt med framräknade kostnader i en marknadskalkyl ska lämna svar på hur de kan leverera till sitt pris med bibehållen kvalitet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:196 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att kommuner, landsting, regioner och myndigheter upplyses om funktionsupphandling, dess möjligheter, kvaliteter och effekter, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:217 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att all offentligt driven verksamhet bör göra upphandlingar med aktörer som uppfyller minimikraven för svensk livsmedelsproduktion, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:218 av Sten Bergheden (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att våra offentliga kök ska få mer kunskap och ny upphandlingsteknik som gör att man lättare kan välja svenska produkter till sina kök och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:230 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att uppmana till uppdelning av offentliga upphandlingar så att fler mindre företag kan delta och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydligare information till företagen om hur offentliga upphandlingar fungerar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att livsmedel som köps in av svenska offentliga inrättningar bör uppfylla kraven i svensk lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:344 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara kunskap, teknik och innovation för den goda affären inom offentlig upphandling inom livsmedel, miljö och hållbarhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara kunskap, teknik och innovation för den goda affären inom offentlig upphandling för att Sverige ska kunna vara en spelare på den internationella marknaden inom livsmedel, miljö och hållbarhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta till vara kunskap, teknik och innovation för svensk konkurrenskraft inom livsmedel, miljö och hållbarhet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:856 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa sociala krav vid upphandlingar i samband med byggandet av Ostlänken och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:910 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att innovationsupphandlingar kopplat till efterbehandling av förenade områden ska vara tillåtna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:911 av Betty Malmberg (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU gör en jämförande granskning av implementeringen och efterlevnaden av EU-direktiv som rör offentlig upphandling, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:921 av Rickard Nordin (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på spårbarhet i offentliga drivmedelsupphandlingar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på spårbarhet av oljeleveranser och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1019 av Annelie Karlsson och Thomas Strand (båda S):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheterna att se över hur lagen om offentlig upphandling bättre kan utformas för att svara mot sociala företags särskilda behov och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1189 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, FP, KD):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att krav vid offentlig upphandling ska genomsyras av enkla, tydliga och likvärdiga villkor oavsett företagens storlek och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1300 av Richard Jomshof (SD):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag till lagstiftning om att allt kött som köps in via offentlig upphandling ska komma från djur som slaktats i enlighet med svenska djurskyddsregler och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1334 av Margareta Cederfelt och Amir Adan (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer företagsvänlig offentlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1749 av Ulrika Heindorff och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om statens roll för att främja innovativa offentliga upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1752 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare sociala krav, utöver de som redan i dag kan ställas, inte bör införas vid offentlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uttryckliga krav på kollektivavtalsliknande villkor inte ska införas i upphandlingslagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1754 av Jessica Polfjärd (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om upphandlingskompetens och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1934 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentlig upphandling av livsmedel inte får missgynna svenska livsmedelsproducenter och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1935 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en ansvarsfull offentlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:1976 av Per-Ingvar Johnsson och Eskil Erlandsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten, kommuner, landsting och myndigheter vid upphandling av livsmedel ska ställa krav på att dessa framställts med minst de krav som svensk lag och svenska myndigheter ställer på produktionen inom jordbruk och livsmedelsindustri i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2075 av Runar Filper m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav i offentlig upphandling på livsmedel som är producerade i enlighet med svensk lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om satsning på en större andel närproducerade och/eller ekologiska livsmedel i de offentliga upphandlingarna och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2225 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk utmaningsrätt för kommuner och landsting och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2260 av Said Abdu m.fl. (FP):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att krav på kollektivavtal inte ska införas vid offentliga upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2297 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att se över reglerna i LOU för att säkerställa mångfald och göra det möjligt för fler aktörer att delta i upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2429 av Kristina Yngwe m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på miljöhänsyn och minst svenska djurskyddsregler i alla upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2442 av Kristina Yngwe (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om funktionsbaserad upphandling vid offentlig upphandling av livsmedel och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2446 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en statlig strategi och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tidig dialog i innovations- och funktionsupphandling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konkurrens, tillväxt och att förenkla för företag att delta i upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppdrag för den nya upphandlingsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sociala och miljömässiga krav och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa statistiken på upphandlingsområdet och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2452 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i samråd med nyckelaktörer såsom myndigheter, landsting/regioner, kommuner

och företag utveckla en nationell handlingsplan för innovationsvänlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2465 av Kristina Yngwe (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppdra åt statliga verksamheter att ta fram en policy för offentlig upphandling av livsmedel i enlighet med svenska regelverk och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2603 av Ulf Berg m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler kommuner och landsting ska upphandla bra mat som producerats under goda villkor och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2608 av Ulf Berg m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer viltkött i offentliga upphandlingar och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2676 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka andelen närproducerade och närodlade livsmedel i den offentliga upphandlingen och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2859 av Aron Modig (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Konkurrensverket i uppdrag att ta fram en statlig plattform för all offentlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:2973 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att alltid kunna ställa krav på att företagen ska erbjuda motsvarande kollektivavtalsenliga löner i offentliga upphandlingar, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3018 av Eskil Erlandsson m.fl. (C):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att offentliga upphandlingar av livsmedel som görs i Sverige måste ställa krav på minst svenskt djurskydd och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3024 av Helena Lindahl och Anders Ahlgren (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriterier vid offentlig upphandling ska genomsyras av likvärdiga, rättvisa och transparenta villkor för alla företag, oavsett storlek, och tillkännager detta för regeringen.

2015/16:3207 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en strategi bör utformas för främjande av innovationsupphandling genom att öka kunskapen på statlig, regional och kommunal nivå om vikten av detta för svenska företag att få ut sina produkter och tjänster på marknaden och tillkännager detta för regeringen.